

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено
Вченою радою
Запорізького національного університету
протокол № 2 від 09. 2022 р.
Голова Вченої ради, ректор
 М. О. Фролов

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ІСТОРІЯ ЄВРОПИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії

Укладач:

Черкасов С.С., доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин,
кандидат історичних наук, доцент

Погоджено:

Проректор з наукової роботи
Проректор з науково-педагогічної роботи
Зав. відділу аспірантури і докторантури

Г. М. Васильчук
Ю. О. Каганов
О. П. Єфіменкова

Запоріжжя 2022

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u>	вибіркова
Змістових модулів – 8	Спеціальність 032 Історія	Цикл професійної підготовки
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:
Освітньо-наукова програма Історія		2-й
		Лекції 12 год.
		Практичні 12 год.
Рівень вищої освіти: Третій (доктор філософії)		Самостійна робота
		66 год.
		Вид підсумкового контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Інтелектуальна історія Європи» є ознайомлення здобувачів третього рівня вищої освіти із науковим доробком одного з провідних напрямків сучасної історичної науки, методологією інтелектуальної історії у дослідженні історії європейських країн, оволодіння інструментарієм та тезаурусом новітніх історіографічних студій та практик, що сприятиме поглибленню й систематизації відповідних наукових теоретичних знань та формуванню вмінь обирати метод/сукупність методів/інструментарій різних методів для досягнення поставленої дослідницької мети.

Основні завдання дисципліни: окреслити основні теоретичні аспекти інтелектуальної історії як окремого історіографічного напрямку; проаналізувати інтелектуальну історію становлення та трансформації засадничих цінностей європейського цивілізаційного простору; охарактеризувати головні етапи розвитку інтелектуальної історії Європи; проаналізувати базові інтелектуальні та аксіологічні детермінанти європейського цивілізаційного розвитку; ознайомити із новітніми історіографічними концепціями з сучасної інтелектуальної історії Європи; сформувати здатність використовувати ключові підходи інтелектуальної історії при проведенні власних наукових досліджень.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні досягти таких програмних **компетентностей і програмних результатів навчання:**

Програмні компетентності	
<i>для здобувачів 2021 року вступу за ОНП 2020-2021 р.</i>	
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей
ЗК2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях
ЗК3	Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору
ЗК6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності
ЗК12	Здатність до представлення та обговорення результатів наукових досліджень українською та англійською мовами в усній та письмовій формах для вільного спілкування з вітчизняною та міжнародною академічною спільнотою, а також експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності
ЗК13	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації
СК2	Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю Історія, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
СК7	Здатність до розкриття пізнавального потенціалу таких наукових напрямів, як культурно-історична антропологія, мікроісторія, історія повсякденності, усна історія, психоісторія, кліометрія та ін.
СК8	Здатність до творчого індивідуального пошуку за обраним науковим напрямом історичного дослідження
<i>для здобувачів 2022 року вступу за ОНП 2022 р.</i>	
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК10	Здатність розв'язувати комплексні проблеми історії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
ЗК11	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації
СК1	Здатність до розуміння основних концепцій, історичних витоків, сучасного стану та тенденції розвитку історичної науки; оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
СК5	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, демонструвати глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень; володіти навичками академічного письма
СК10	Здатність до розкриття пізнавального потенціалу таких наукових напрямів, як культурно-історична антропологія, мікроісторія, історія повсякденності, усна історія, психоісторія, кліометрія та ін.
Програмні результати навчання	
<i>для здобувачів 2021 року вступу за ОНП 2020-2021 р.</i>	
ПРН 1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення.
ПРН6	Використовувати методи і способи ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії в академічному середовищі.

ПРН7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ПРН11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності.
ПРН13	Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою (у тому числі міжнародною), суспільством у цілому; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики.
ПРН14	Використовувати академічну українську та англійську мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях, усній та письмовій презентації їх результатів
ПРН18	Знати та розуміти основні принципи і правила, які складають семантичну основу сучасного осмислення загальних питань історичного пізнання
ПРН19	Знати зміст основних категорій і принципів, історію розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю Історія
ПРН20	Володіти науковою мовою високого теоретичного узагальнення, вміти здійснювати аксіологічний аналіз наукових текстів
ПРН21	Вміти формулювати актуальність, мету та завдання історичного дослідження, а також здійснювати інтерпретацію методологічних засад того чи іншого історичного твору
ПРН24	Вміти використовувати пізнавальний потенціал таких наукових напрямів, як культурно-історична антропологія, мікроісторія, історія повсякденності, усна історія, психоісторія, кліометрія та ін.
<i>для здобувачів 2022 року вступу за ОНП 2022 р.</i>	
ПРН1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій
ПРН4	формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів
ПРН6	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми історії державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики
ПРН8	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя
ПРН11	Володіти науковою мовою високого теоретичного узагальнення, вміти здійснювати аксіологічний аналіз наукових текстів
ПРН13	Вміти використовувати пізнавальний потенціал таких наукових напрямів, як культурно-історична антропологія, мікроісторія, історія повсякденності, усна історія, психоісторія, кліометрія та ін.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Інтелектуальна історія Європи від античності до нового часу

Тема 1. Вступ до курсу інтелектуальної історії Європи. Теоретичні засади інтелектуальної історії як постмодерністської історіографічної практики. Генеза та особливості розвитку інтелектуальної історії як наукового напрямку. Теоретичні засади, ключові концепти та структура інтелектуальної історії. Понятійний інструментарій інтелектуальної історії. Інтелектуальні критерії розвитку цивілізації. Ключові підходи до визначення рушійних сил розвитку інтелектуальної історії. Особливості застосування системних міждисциплінарних підходів у дослідженні інтелектуальної історії локальних цивілізацій. Проблема когерентності історичного процесу та варіанти її вирішення у аналізі інтелектуальної історії. Історичні передумови формування і поширення ідеології європоцентризму. Ціннісна ієрархія інтелектуальних форм і історичні форми її інституціоналізації та нормативного закріплення. Аксиологічні концепції А. Лавджоя, В. Дільтея, В. Віндельбанда і Г. Ріккєрта. Історико-культурні механізми формування і відтворення інтелектуальних цивілізаційних цінностей.

Тема 2. «Історія ідей»: періодизаційні моделі та етапи розвитку інтелектуальної історії Європи. «Біографія ідей» як спосіб історіописання. Основні критерії періодизації європейської інтелектуальної історії. Класичні моделі періодизації інтелектуальної історії. Постмодерністські схеми періодизації інтелектуальної історії Європи. Ідея універсальності європейської інтелектуальної історії у сучасному гуманітарному дискурсі. Формування уявлень про західний та східний цивілізаційні типи. Категорії «унікального» та «універсального» в аналітичній історіографії. Основні інтелектуальні риси цивілізацій східної гілки. Характеристика ключових рис цивілізацій західної гілки. Компаративний аналіз у сучасній типології інтелектуальної історії локальних цивілізацій.. Теорія «ментального картографування» Східної Європи Л. Вульфа. Сучасні підходи до визначення європейської ідентичності.

Тема 3. Інтелектуальна історія європейської Античності. Періодизація інтелектуальної історії європейської Античності. Генеза ключових інтелектуальних цінностей європейської цивілізації. Аксиологічні складові міфологічних інтелектуальних моделей світобудови давніх греків та римлян. «Біографія античних ідей» у інтелектуальній історії Європи. Інтелектуальні досягнення європейської античності: історія та сучасність. Християнський світогляд як етап розвитку інтелектуальної історії Європи. Інтелектуальний ідеал людини в культурі античної Європи. Теорії аполлонійської та діонісійської течій європейської інтелектуальної культури. Концепція «вісьового часу» К. Яспєрса. Ціннісні засади основних філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів європейської Античності. Феномен античного полісу у інтелектуальній історії Європи та ключові наукові підходи до його інтерпретації. Роль полісної ідеології у становленні античних

концепцій влади і державного управління. Громадянський ідеал у полісній організації античного суспільства. Демократичні засади полісного суспільно- політичного устрою у контексті інтелектуальної історії Європи.

Тема 4. Інтелектуальна історія європейського Середньовіччя.

Періодизація інтелектуальної історії європейського Середньовіччя. «Біографія середньовічних ідей» у інтелектуальній історії Європи. Середньовічні європейські ідеї: історія та сучасність. Християнський світогляд як етап розвитку інтелектуальної історії Європи. Ідеал людини в європейській середньовічній культурі. Середньовічне місто як осередок європейського цивілізаційного розвитку. Ідея університетів як новий етап інтелектуальної історії Європи. Ціннісні імперативи основних філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів європейського Середньовіччя як предмет аналізу інтелектуальної історії.

Тема 5. Інтелектуальна історія раннього нового часу. Періодизація інтелектуальної історії Європи раннього нового часу. «Біографія ідей раннього нового часу» у інтелектуальній історії Європи. Інтелектуальні здобутки раннього нового часу: історія та сучасність. Християнський світогляд як етап розвитку інтелектуальної історії Європи раннього нового часу. Ідеал людини в європейській культурі. Великі географічні відкриття як чинник європейського цивілізаційного розвитку. Антропоцентризм та гуманізм як новий етап інтелектуальної історії Європи. Ціннісні імперативи основних філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів раннього нового часу як предмет аналізу інтелектуальної історії.

Тема 6. Інтелектуальна історія європейського Відродження.

Інтелектуальна періодизація європейського Відродження. «Біографія ідей Ренесансу» у інтелектуальній історії Європи. Інтелектуальні здобутки доби Відродження: історія та сучасність. Становлення та розвиток світоглядних засад культури Ренесансу. Гуманістична доктрина Відродження. Ренесансний титанізм та його прояви. Вплив ренесансної етики на становлення сучасних рис європейської цивілізації. Інтелектуальний ідеал людини у ціннісних системах європейського Відродження. Ціннісні засади основних європейських філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів доби Відродження як предмет аналізу інтелектуальної історії.

Тема 7. Інтелектуальна історія європейської Реформації. Інтелектуальна періодизація європейської Реформації. «Біографія ідей Реформації» у інтелектуальній історії Європи. Інтелектуальні здобутки доби Реформації: історія та сучасність. Становлення та розвиток світоглядних засад культури Реформації. Гуманістична та теологічна доктрини Реформації. Вплив протестантської етики на становлення сучасних рис європейської цивілізації. Інтелектуальний ідеал людини у ціннісних системах європейської Реформації. Ціннісні засади основних європейських філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів доби Реформації як предмет аналізу інтелектуальної історії.

Змістовий модуль 2.

Інтелектуальна історія сучасної Європи

Тема 8. Інтелектуальна історія європейського Просвітництва. Основні риси інтелектуальної історії європейського Просвітництва. «Біографія ідей Просвітництва» у інтелектуальній історії Європи. Інтелектуальні здобутки доби Просвітництва: історія та сучасність. Просвітницькі теорії верховенства права, суспільного договору, «освіченого абсолютизму» і «енциклопедизму» та спроби їх практичного втілення. Ідеал людини у ідеології європейського Просвітництва. Система ціннісних координат класицизму, Просвітництва та романтизму в країнах Європи. Соціальні детермінанти формування класицистичних принципів. Ідейно-естетична програма французького класицизму (концепція «людини-громадянина» та історичні засоби її реалізації). Передумови виникнення та засадничі цінності європейського Просвітництва (ідеал людини, теорії верховенства права, суспільного договору, «освіченого абсолютизму» і «енциклопедизму»), спроби їх практичного втілення. Роль французької революції у інтелектуальній історії Європи. «Інаковість», індивідуалізм, ідеї соціальної справедливості у європейській просвітницькій ідеології. Ціннісні засади основних європейських філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів епохи Просвітництва як предмет аналізу інтелектуальної історії.

Тема 9. «Довге ХІХ ст.» у європейській інтелектуальній історії.

Періодизація європейської інтелектуальної історії періоду Нового та Новітнього часу. «Біографія ідей ХІХ ст.» у інтелектуальній історії Європи. Інтелектуальні здобутки ХІХ ст.: історія та сучасність. Націоналізм та формування ідеології пріоритетності національного розвитку в Європі ХІХ ст. Інтелектуальні засади європейського лібералізму і консерватизму. Марксизм у контексті європейської традиції соціалістичних утопій. Ідеал людини та науки в європейській культурі Нового часу. Ціннісні засади основних європейських філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів періоду Нового та Новітнього часу. Індустріальна революція та її вплив на європейську цивілізацію. «Довге ХІХ століття» в історії Європи. Феномен націоналізму та пріоритети націоналістичних політичних рухів у європейських країнах у ХІХ столітті. Ліберали проти консерваторів: ідеологічне підґрунтя протистояння. Марксизм та його вплив на європейську традицію соціальної утопії. Позитивізм Конта. Дарвінізм та його вплив на розуміння концепції особистості. Протистояння науки й релігії: криза віри та процеси секуляризації. Агностицизм та утилітаризм. Переваги та недоліки індустріальної революції (урбанізація, занепад традиційної родини, класова нерівність, вертикальна соціальна мобільність, освітні ініціативи, «прогресивізм»). Утилітаризм та сцієнтизм. Образ вченого у літературі індустріальної доби: від Франкенштейна до професора Челенджера як предмет аналізу інтелектуальної історії.

Тема 10. Інтелектуальна історія Європи ХХ – початку ХХІ століття.

Періодизація європейської інтелектуальної історії ХХ – початку ХХІ століття. «Біографія ідей ХХ – початку ХХІ століття» у інтелектуальній історії Європи: контраверсійність оцінок. Постмодерністські моделі світу у сучасній європейській інтелектуальній думці. ХХ століття як період ціннісної кризи. Трансформація

аксіологічних моделей між двома світовими війнами. «Закат Європи». Становлення тоталітарних держав та ідеологій. Екзистенціалізм як філософія виживання в абсурдному світі. «Культура після Освенциму»: аксіологічна криза повоєння. Зворотній бік прогресу: екологічний виклик. Переоцінка цінностей у глобалізованому світі: виклики постколоніалізму. Толерування Іншого. Виклики тоталітаризму. Багатовимірні метафори хвороби. Людська поведінка у граничній ситуації (за Ясперсом): від *das Mann* до бунтівної людини. Загроза від розвитку технологій. Спротив механістичній цивілізації. Проблема збереження національної ідентичності у мультикультурному світі. Проблема міфологізації історії та засоби її уникнення. Постмодерністська криза ідентичності. Ідентичність як конструкт. Ціннісні засади основних європейських філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів як предмет аналізу інтелектуальної історії.

Тема 11. Актуальні проблеми інтелектуальної історії Європи. Теоретичні проблеми інтелектуальної історії Європи. Програми написання «повної біографії ідей». Цивілізаційна проєкція глобалізації у історії європейського інтелектуального простору. Європейські доміанти індивідуалізму, раціоналізму та технологізму у сучасній системі цінностей глобалізованого світу. Проблема інтелектуальної історії субкультури та контркультури у постіндустріальних європейських суспільствах. Інтелектуальна історія Європи у геополітичних концепціях Р. Арона, З. Бжезінського, Ж. Бодуена, І. Валлерстайна, Г. Кіссінджера, Е. Тоффлера і експертні оцінки їх прогностичної ефективності. Світове значення історії європейського цивілізаційного поступу. Традиції та нові горизонти інтелектуальної історії та перспективи її історіографічної інтерпретації.

Тема 12. Використання методологічного інструментарію інтелектуальної історії у власній науково-дослідницькій діяльності. Методика наукового дослідження з інтелектуальної історії. Спеціалізація та інтеграція напрямків інтелектуальної історії у прикладних дослідженнях. Історичні факти та їх експертне узагальнення та систематизація з позицій інтелектуальної історії. Компонентний, дистрибутивний, компаративний, історико-генетичний, трансформаційний аналіз кейсів з інтелектуальної історії. Основні принципи інтелектуальної історії: антропоцентризм, експланаторність. Деконструкція як практика інтелектуального історіописання. Контрфактичний демарш у інтелектуальній історії. Інтелектуальна історія та кліометрика. Використання методологічних підходів інтелектуальної історії у власній науково-дослідницькій діяльності та їх функціональна класифікація.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	усьог о	у тому числі		
		л.	практ	сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Інтелектуальна історія Європи від античності до нового часу				
Тема 1. Вступ до курсу інтелектуальної історії Європи. Теоретичні засади інтелектуальної історії як постмодерністської історіографічної практики.	8	2		6
Тема 2. «Історія ідей»: періодизаційні моделі та етапи розвитку інтелектуальної історії Європи.	7		2	5
Тема 3. Інтелектуальна історія європейської Античності.	7	2		5
Тема 4. Інтелектуальна історія європейського Середньовіччя.	7		2	5
Тема 5. Інтелектуальна історія раннього нового часу.	7	2		5
Тема 6. Інтелектуальна історія європейського Відродження	7		2	5
Тема 7. Інтелектуальна історія європейської Реформації.	7	2		5
Разом за змістовим модулем 1	50	8	6	36
Змістовий модуль 2.				
Інтелектуальна історія сучасної Європи				
Тема 8. Інтелектуальна історія європейського Просвітництва.	8		2	6
Тема 9. «Довге XIX ст.» у європейській інтелектуальній історії.	8	2		6
Тема 10. Інтелектуальна історія Європи XX – початкуXXI століття.	8		2	6
Тема 11. Актуальні проблеми інтелектуальної історії Європи.	8	2		6
Тема 12. Використання методологічного інструментарію інтелектуальної історії у власній науково-дослідницькій діяльності.	8		2	6
Разом за змістовим модулем 2	40	4	6	30
Усього годин	90	12	12	66

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1.		
Інтелектуальна історія Європи від античності до нового часу		
1	Тема 1. Вступ до курсу інтелектуальної історії Європи. Теоретичні засади інтелектуальної історії як постмодерністської історіографічної практики.	2
3	Тема 3. Інтелектуальна історія європейської Античності.	2
5	Тема 5. Інтелектуальна історія раннього нового часу.	2
7	Тема 7. Інтелектуальна історія європейської Реформації.	2
Разом за змістовим модулем 1		8
Змістовий модуль 2.		
Інтелектуальна історія сучасної Європи		
9	Тема 9. «Довге ХІХ ст.» у європейській інтелектуальній історії.	2
11	Тема 11. Актуальні проблеми інтелектуальної історії Європи.	2
Разом за змістовим модулем 2		4
Усього годин		12

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1.		
Інтелектуальна історія Європи від античності до нового часу		
2	Тема 2. «Історія ідей»: періодизаційні моделі та етапи розвитку інтелектуальної історії Європи.	2
4	Тема 4. Інтелектуальна історія європейського Середньовіччя.	2
6	Тема 6. Інтелектуальна історія європейського Відродження	2
Разом за змістовим модулем 1		6
Змістовий модуль 2.		
Інтелектуальна історія сучасної Європи		
8	Тема 8. Інтелектуальна історія європейського Просвітництва.	2
10	Тема 10. Інтелектуальна історія Європи ХХ – початку ХХІ століття.	2
12	Тема 12. Використання методологічного інструментарію інтелектуальної історії у власній науково-дослідницькій діяльності.	2
Разом за змістовим модулем 2		6
Усього годин		12

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1.		
Інтелектуальна історія Європи від античності до нового часу		
1	Особливості застосування системних міждисциплінарних підходів у дослідженні інтелектуальної історії локальних цивілізацій.	3
1	Проблема когерентності історичного процесу та варіанти її вирішення у аналізі інтелектуальної історії.	3
2	«Біографія ідей» як спосіб історіописання. Основні критерії періодизації європейської інтелектуальної історії.	2
2	Класичні моделі періодизації інтелектуальної історії. Постмодерністські схеми періодизації інтелектуальної історії Європи.	3
3	Громадянський ідеал у полісній організації античного суспільства.	3
3	Демократичні засади полісного суспільно-політичного устрою у контексті інтелектуальної історії Європи.	2
4	Ідея університетів як новий етап інтелектуальної історії Європи.	2
4	Ціннісні імперативи основних філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів європейського Середньовіччя як предмет аналізу інтелектуальної історії.	3
5	«Біографія ідей раннього нового часу» у інтелектуальній історії Європи.	2
5	Християнський світогляд як етап розвитку інтелектуальної історії Європи раннього нового часу	3
6	Інтелектуальний ідеал людини у ціннісних системах європейського Відродження.	3
6	Ціннісні засади основних європейських філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів доби Відродження як предмет аналізу інтелектуальної історії.	2
7	Вплив протестантської етики на становлення сучасних рис європейської цивілізації.	3
7	Інтелектуальний ідеал людини у ціннісних системах європейської Реформації	2
Разом за змістовим модулем 1		36
Змістовий модуль 2.		
Інтелектуальна історія сучасної Європи		
8	Роль французької революції у інтелектуальній історії Європи. «Інаковість», індивідуалізм, ідеї соціальної справедливості у	3

	європейській просвітницькій ідеології.	
8	Ціннісні засади основних європейських філософських шкіл, політико-правових вчень та мистецьких стилів епохи Просвітництва як предмет аналізу інтелектуальної історії.	3
9	«Біографія ідей XIX ст.» у інтелектуальній історії Європи. Інтелектуальні здобутки XIX ст.: історія та сучасність.	3
9	Інтелектуальні засади європейського лібералізму і консерватизму.	3
10	Постмодерністські моделі світу у сучасній європейській інтелектуальній думці. XX століття як період ціннісної кризи.	3
10	Трансформація аксіологічних інтелектуальних моделей між двомасщитовими війнами.	3
11	Цивілізаційна проєкція глобалізації у історії європейського інтелектуального простору. Європейські доміанти індивідуалізму, раціоналізму та технологізму у сучасній системі цінностей глобалізованого світу.	3
11	Проблема інтелектуальної історії субкультури та контркультури у постіндустріальних європейських суспільствах.	3
12	Компонентний, дистрибутивний, компаративний, історико-генетичний, трансформаційний аналіз кейсів з інтелектуальної історії.	3
12	Деконструкція як практика інтелектуального історіописання. Контрфактичний демарш у інтелектуальній історії	3
	Разом за змістовим модулем 2	30
Усього годин		66

8. ВИДИ КОНТРОЛЮ І СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ

№ змістового модуля	Вид контролю	Кіл-ть балів
ПОТОЧНИЙ		
1	<i>Презентація:</i> Ціннісна ієрархія інтелектуальних форм і історичні форми її інституціоналізації та нормативного закріплення. Аксиологічні концепції А. Лавджоя, В. Дільтея, В. Віндельбанда і Г. Ріккєрта. Історико-культурні механізми формування і відтворення інтелектуальних цивілізаційних цінностей (<i>max 5 балів</i>)	6
	<i>Самостійна робота 1.</i> Укладання тлумачного словника термінів з інтелектуальної історії (<i>max 5 балів</i>)	6
	<i>Участь у дискусії на семінарському занятті</i>	6
	<i>Дискусія:</i> Особливості застосування системних міждисциплінарних підходів у дослідженні інтелектуальної історії локальних цивілізацій. (<i>max 5 балів</i>)	6
	<i>Доповідь:</i> «Міфопоетичний аналіз одного з творів сучасної (української чи зарубіжної) літератури» (<i>max 5 балів</i>)	6
2	<i>Есе:</i> Проблема інтелектуальної історії субкультури та контркультури у постіндустріальних європейських суспільствах. (<i>max 5 балів</i>)	7
	<i>Дискусія:</i> Деконструкція як практика інтелектуального історіописання. Контрфактичний демарш у інтелектуальній історії (<i>max 5 балів</i>)	6
	<i>Участь у дискусії на семінарському занятті</i>	7
	<i>Самостійна робота 2.</i> Інтелектуальна історія Європи у геополітичних концепціях Р. Арона, З. Бжезінського, Ж. Бодуена, І. Валлерстайна, Г. Кіссінджера, Е. Тоффлера і експертні оцінки їх прогностичної ефективності. (<i>max 5 балів</i>)	10
ПІДСУМКОВИЙ		
	Залік, у т.ч.	40
	<i>Тестування у системі Moodle</i>	10
	<i>Підготовка наукової публікації із застосуванням інструментарію інтелектуальної історії з тематики дисертаційного дослідження</i>	30
Разом:		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Андрущенко Т. В. Ціннісний дискурс цивілізацій. Київ : Україна, 2017. 439 с.
2. Гончаревський В. Е. Цивілізаційний підхід до історії : сучасний український досвід : [монографія]. Київ : Логос, 2018. 219 с.
3. Губань Р. В. Міжнародно-правові аспекти розвитку діалогу між цивілізаціями : монографія. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 225 с.
4. Еко У. Історія європейської цивілізації. Греція ; [пер. з італ.: О. В. Сминтина та ін.]. Київ : Києво-Моги́л. акад., 2019. 1158 с.
5. Зміна цивілізаційної парадигми розвитку України: теоретико-методологічний аналіз : [колект. монографія] ; [М. І. Михальченко та ін.] ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2019. 551 с.
6. Рущенко І. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. Київ : Києво-Моги́л. акад., 2020. 436 с.
7. Самодрин А.П. Концептуалізація світоглядних орієнтирів цивілізаційного шляху України: ноосферний підхід. Кременчук : Щербатих, 2020. 93 с.
8. Сміл В. Енергія та історія цивілізації ; [пер. з англ. Катерини Дисси]. Харків : Клуб Дозвілля, 2020. 397 с.
9. Черкасов С.С. «Війна ідентичностей»: геополітичні доктрини Східної Європи як інструмент інформаційної пропаганди у сучасному польському медіапросторі. Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі : історико- політологічний дискурс: монографія / за наук. ред. Г.М. Васильчука, О.М. Маклюк, М.М. Бессонової. Запоріжжя : Інтер–М, 2018. С. 179–190.

10. Черкасов С.С. Геополітичні концепції цивілізаційного аналізу міжнародних відносин Актуальні проблеми міжнародних відносин та міжнародного права: матеріали Всеукраїнської наукової онлайн-конференції з міжнародною участю, м. Київ, 29 жовтня 2020 р. / Київський університет імені Бориса Грінченка. [Електронне видання]. С. 90–96. URL <http://surl.li/liqf>
11. Черкасов С.С. Цивілізації світу у сучасному політологічному та країнознавчому дискурсі. Гілея : науковий вісник. Політичні науки. 2020. Вип. 153. С. 490–494.
12. Abelson D. Do think tanks matter? : assessing the impact of public policy institutes. Montreal : McGill-Queen's University Press, 2018. 538 p.
13. Arora N. Indians: A Brief History of A Civilization. New York : Penguin Random House India Private Limited, 2021. 349 p.
14. Beard M. How Do We Look: The Body, the Divine, and the Question of Civilization. New York : Liveright, 2018. 240 p.
15. Cherkasov S. Reformation and the «Confession-building» in Early Modern Poland: Historiographical Representation of the Basic Research Areas. Codrul Cosminului. 2018. Vol. XXIV, №2. P. 279–302.
16. Colonomos A. Selling the future : the perils of predicting global politics. New York, NY : Oxford University Press, 2016. 225 p.
17. Crist E. Abundant Earth: Toward an Ecological Civilization. Chicago : University of Chicago Press, 2019. 317 p.
18. Damiels A. The Migration Crisis and the European Culture. Brussels : European Conservative, 2018. 60 p.
19. Drezner D. The ideas industry. New York, NY : Oxford University Press, 2017. 344 p.
20. Durant W. The Story of Civilization: Text, Summary, Plot Overview, Themes, Characters, Motifs and Notes. Rehanli : Lighthouse Books for Translation and Publishing, 2019. 910 p.
21. Fazio M. Buildings Across Time: An Introduction to World Architecture. New York : McGraw-Hill Education, 2018. 625 p.
22. Fluck M. The Concept of Truth in International Relations Theory: Critical Thought Beyond Post-Positivism. New York : Palgrave Macmillan, 2017. 247 p.
23. Frost P. Practice Theory and International Relations. Cambridge : Cambridge University Press, 2021. 256 p.
24. How think tanks shape social development policies / edited by James G. McGann, Anna Viden, and Jillian Rafferty. Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 2014. 370 p.
25. Jain B.M. The Geopsychology Theory of International Relations in the 21st Century: Escaping the Ignorance Trap. Lanham : Lexington Books, 2021. 278 p.
26. Kachiga J. The Rise of China and International Relations. Bern : Theory Peter Lang Inc., International Academic Publishers, 2021. 284 p.
27. Kelstrup J.D. The politics of think tanks in Europe. London ; New York : Routledge, 2016. 167 p.
28. Knud E. International Relations Theory : a new introduction. London : Macmillan Education, 2018. 317 p.
29. Lambert P. Understanding the New European Data Protection Rules. Auerbach : Auerbach Publications, 2018. 531 p.

30. Martill B. *Theory as Ideology in International Relations: The Politics of Knowledge*. New York : Routledge, 2020. 269 p.
31. Matyshak P. *The Greeks: Lost Civilizations*. London : Reaktion Books, 2018. 208 p.
32. Mukti A. *International Relations Theory*. London : IR-Publishing, 2020. 236 p.
33. Purhonen S. *Enter Culture, Exit Arts?: The Transformation of Cultural Hierarchies in European Newspaper Culture Sections*. Helsinki : CRESC, 2018. 275 p.
34. Rastrick C. *Think tanks in the US and EU : the role of policy institutes in Washington and Brussels*. London ; New York, NY : Routledge, Taylor & Francis Group, 2017. 171 p.
35. Ritu V. *Precarity and International Relations*. New York : Palgrave Macmillan, 2021. 336 p.
36. Roth L. *Understanding Architecture : Its Elements, History, and Meaning*. London : Routledge, 2018. 816 p.
37. Ruser A. *Climate politics and the impact of think tanks : scientific expertise in Germany and the US*. New York, NY : Springer Berlin Heidelberg, 2018. 307 p.
38. Stetka V. *Social media and politics in Central and Eastern Europe*. London : Routledge, 2018. 327 p.
39. *Think tank diplomacy / edited by Melissa Conley Tyler, Rhea Matthews, Emma Brockhurst*. Leiden ; Boston : Brill, 2017. 96 p.
40. *Think tanks and emerging power policy networks / edited by James G. McGann*. New York, NY : Springer Science+Business Media, 2018. 418 p.
41. *Think tanks and global politics : key spaces in the structure of power / edited by Alejandra Salas-Porrás, Georgina Murray*. New York, NY : Palgrave Macmillan, 2017. 269 p.
42. *Think tanks, foreign policy and geo-politics : pathways to influence / edited by Donald E. Abelson, Stephen Brooks and Xin Hua*. London ; New York : Routledge, Taylor and Francis Group, 2017. 207 p.
43. *Think tanks, foreign policy and the emerging powers / edited by James G McGann*. New York, NY : Springer Science+Business Media, 2018. 205 p.
44. Velickovic V. *Eastern Europeans in Contemporary Literature and Culture: Imagining New Europe*. London : Palgrave Macmillan, 2019. 224 p.